

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

DƯƠNG THỊ NGỌC

**PHÂN TÍCH CHUỖI GIÁ TRỊ NGÀNH HÀNG SẢN
TẠI HUYỆN SƠN DƯƠNG, TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Thái Nguyên - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

DƯƠNG THỊ NGỌC

**PHÂN TÍCH CHUỖI GIÁ TRỊ NGÀNH HÀNG SẢN
TẠI HUYỆN SƠN DƯƠNG, TỈNH TUYÊN QUANG**

Ngành: Phát triển nông thôn

Mã số: 60.62.01.16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS. Trần Ngọc Ngoan

CHỮ KÝ

KHOA CHUYÊN MÔN

CHỮ KÝ

GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN

Thái Nguyên - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa sử dụng để bảo vệ luận văn của một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Sơn Dương, ngày 10 tháng 11 năm 2014

Tác giả

Dương Thị Ngọc

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện Đề tài, chúng tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ rất nhiệt tình và có hiệu quả của Phòng quản lí sau đại học - Trường đại học Nông lâm Thái nguyên và Phòng Nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Sơn Dương, Ủy ban nhân dân các xã và đông đảo bà con nhân dân của huyện Sơn Dương.

Tôi xin chân thành cảm ơn toàn thể các thầy cô giáo trong khoa Kinh tế và Phát triển nông thôn , Khoa sau đại học, Trường Đại học Nông lâm Thái nguyên, đặc biệt là thầy giáo GS-T.S Trần Ngọc Ngoạn, người đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ chúng tôi trong việc hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn Ủy ban nhân dân huyện Sơn Dương, phòng Nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Sơn Dương. Xin cảm ơn các Đảng ủy, Ủy ban nhân dân các xã và bà con nhân dân đã giúp đỡ, cộng tác cùng chúng tôi để Đề tài được thực hiện kịp tiến độ theo kế hoạch.

Sơn Dương, ngày 10 tháng 11 năm 2014

Tác giả

Dương Thị Ngọc

MỤC LỤC

	<i>Trang</i>
LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC BẢNG.....	viii
DANH MỤC HÌNH	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
2.1. Mục tiêu chung	2
2.2. Mục tiêu cụ thể	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở lí luận của đề tài	3
1.1.1. Lí luận về phân tích chuỗi giá trị	3
1.1.2. Khái niệm chi phí và lợi nhuận	7
1.1.2.1. Chi phí.....	7
1.1.2.2. Lợi nhuận.....	8
1.1.3. Tình hình nghiên cứu chuỗi giá trị trong nước và thế giới	9
1.1.3.1. Nghiên cứu chuỗi giá trị trên thế giới	9
1.1.3.2. Nghiên cứu chuỗi giá trị tại Việt Nam.	10
1.1.4. Công cụ phân tích chuỗi giá trị	11
1.1.5. Nội dung chính trong phân tích chuỗi giá trị	11
1.1.6. Ý nghĩa của phân tích chuỗi giá trị	14
1.2. Cơ sở thực tiễn	15

1.2.1. Tổng quan về tình hình sản xuất và tiêu thụ sản ở Việt Nam và trên thế giới	15
1.2.1.1. Tình hình sản xuất và tiêu thụ sản tại Việt Nam.....	15
1.2.1.2. Tình hình sản xuất và tiêu thụ sản trên thế giới.....	20
Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	26
2.1. Nội dung nghiên cứu.....	26
2.2. Phương pháp nghiên cứu	26
2.2.1. Phương pháp thu thập thông tin	26
2.2.2. Phương pháp phân tích số liệu	27
2.2.3. Phương pháp tiếp cận nghiên cứu chuỗi giá trị và chọn địa điểm thực hiện.....	27
2.2.4. Phương pháp phân tích chi phí, lợi nhuận trong chuỗi giá trị	28
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ HỆ THỐNG BẢNG BIỂU	29
3.1. Khái quát điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	29
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	29
3.1.1.1. Vị trí địa lí	29
3.1.1.2. Đặc điểm địa hình, diện mạo.....	29
3.1.1.3. Đặc điểm khí hậu, thủy văn	29
3.1.1.4. Các nguồn tài nguyên.....	30
3.1.2. Điều kiện kinh tế- xã hội.....	31
3.1.2.1. Tăng trưởng kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế	31
3.1.2.2. Tình hình phát triển các ngành kinh tế	33
3.1.2.3. Dân số và lao động	37
3.1.2.4. Thực trạng phát triển cơ sở hạ tầng	39
3.1.3. Nhận xét chung về điều kiện tự nhiên - kinh tế - xã hội	42

3.1.3.1. Lợi thế	42
3.1.3.2. Hạn chế.....	43
3.2. Tình hình chung về cây sắn của huyện Sơn Dương.....	44
3.2.1. Diện tích, sản lượng sắn của huyện giai đoạn 2011-2013.....	44
3.2.2. Tình hình phân bố diện tích trồng sắn	45
3.2.3. Tình hình tiêu thụ sắn của huyện Sơn Dương.....	46
3.3. Chuỗi giá trị ngành hàng sắn của huyện Sơn Dương	47
3.3.1. Người cung cấp đầu vào	49
3.3.2. Hộ trồng sắn	49
3.3.3. Người thu gom.....	51
3.3.4. Chế biến sắn	52
3.3.5. Cơ chế tham gia chuỗi giá trị và tiêu thụ sắn của huyện.....	55
3.4. Chi phí sản xuất và lợi nhuận từ sản xuất sắn của huyện	58
3.4.1. Đối với hộ trồng sắn	58
3.4.2 Hộ thu gom và buôn bán	62
3.4.2.1 Đối với những hộ thu mua sắn tươi.....	62
3.4.2.2. Đối với những hộ thu mua sắn khô.	64
3.4.3. Đối với hộ chế biến.....	65
3.5. Sự phân chia lợi nhuận của các tác nhân trong chuỗi	67
3.5.1. Chi phí, doanh thu và lợi nhuận của các tác nhân trên 1000kg sắn tươi năm 2013.....	67
3.5.2. Chi phí, doanh thu và lợi nhuận của các tác nhân trên 1000kg sắn khô năm 2013	69
3.6. Những khó khăn trong chuỗi giá trị	70
3.6.1. Khó khăn về cung cấp đầu vào.....	70
3.6.2. Khó khăn về tiếp cận thị trường	71
3.6.3. Khó khăn về công nghệ chế biến sản phẩm thô	71

3.6.4. Khó khăn về tài chính	72
3.6.5. Khó khăn về môi trường	72
3.7. Những giải pháp hạn chế khó khăn trong chuỗi giá trị	72
3.8. Phân tích SWOT đối với hộ nông dân trồng sắn	75
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	77
TÀI LIỆU THAM KHẢO	79
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nguyên ngữ
FAO	Tổ chức nông lương thế giới
IFPRI	Viện nghiên cứu chính sách lương thực thế giới
VietGAP	Tổ chức chứng nhận sản xuất rau theo quy trình sản xuất rau an toàn
NN& PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
PVOIL	Tổng công ty dầu việt nam
DTS	Công ty cổ phần nghiên cứu phát triển việt nam
USAID	Cơ quan phát triển quốc tế Hoa Kỳ
AMAP	Chuỗi liên kết nhiều chương trình dựa trên một phương pháp tiếp cận mới
ĐBSCL	Đồng bằng sông cửu long
SXNLSH	Sản xuất năng lượng sinh học
USD	Đô la Mỹ
TC	Tổng chi phí
FC	Chi phí cố định
VC	Chi phí biến đổi
UBND	ủy ban nhân dân
MISPA	quỹ nghiên cứu và phát triển của Bộ nông nghiệp và phát triển nông thôn
SWOT	

DANH MỤC BẢNG

Trang

Bảng 2.1. Diện tích, năng suất và sản lượng sản của Việt Nam giai đoạn 2003 - 2012.....	16
Bảng 2.2. Diện tích, năng suất và sản lượng sản của thế giới từ năm 2003-2012 ..	22
Bảng 3.1. Quy mô và tốc độ tăng giá trị sản xuất giai đoạn 2008-2010 ..	31
Bảng 3.2. Chuyển dịch cơ cấu các ngành sản xuất giai đoạn 2011-2013.	32
Bảng 3.3. Quy mô và tốc độ tăng giá trị sản xuất nông, lâm , thủy sản của huyện giai đoạn 2011-2013	33
Bảng 3.4: Diện tích, năng suất và sản lượng một số cây trồng chính của huyện Sơn Dương	34
Bảng 3.5. Tình hình sản xuất chăn nuôi của huyện Sơn Dương	35
Bảng 3.6. Hiện trạng phát triển công nghiệp huyện	36
Bảng 3.7: Dân số, mật độ dân số huyện Sơn Dương năm 2013	38
Bảng 3.8. Diện tích, sản lượng sản của huyện Sơn Dương giai đoạn 2011-2013	44
Bảng 3.9. Tình hình phân bố diện tích trồng sản trên huyện năm 2013 ...	45
Bảng 3.10. Chi phí bình quân của hộ nông dân sản xuất sản tươi trên 1000m ² năm 2013	59
Bảng 3.11. Chi phí, lợi nhuận bình quân của hộ nông dân sản xuất 1000 kg sản tươi	60
Bảng 3.12. Chi phí bình quân của hộ nông dân sản xuất sản khô trên 1000m ² năm 2013	61
Bảng 3.13. Chi phí, lợi nhuận bình quân của hộ nông dân sản xuất 1000kg sản khô năm 2013	62
Bảng 3.14. Chi phí, giá bán, lợi nhuận bình quân trên 1000 kg.....	63
sản tươi năm 2013	63
Bảng 3.14. Chi phí, giá bán, lợi nhuận bình quân trên 1 tấn sản khô	64